

Recollida selectiva de residus

¿Ja saps el que llances?

Un projecte de recollida selectiva en origen intentarà realitzar el tractament integral de les deixalles urbanes de tres municipis catalans.

El projecte Residu Mínim planteja la recuperació de la matèria orgànica i inorgànica de les deixalles urbanes, la minimització de l'impacte ambiental que causa el tractament d'aquests residus a través d'altres sistemes, i posar en marxa uns models viables de recollida selectiva integral.

El Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA) va anunciar a principis de desembre la propera posada en marxa de l'experiència, amb la participació de la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat catalana, l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de residus, i dels tres ajuntaments de Sant Cugat del Vallès, Torrelles i Molins de Rei, on es portarà a terme el projecte pilot. Els municipis han estat escollits per les seves diferències socials i polítiques, que constituïran models diferenciats exportables cap altres municipis de Catalunya.

Torrelles, amb 2 200 habitants, és un poble rural i petit, amb un govern municipal independent i no pertanyent a cap partit. Molins, molt més gran, amb 17.000 habitants, inclou indústria i barris perifèrics, el seu ajuntament està governat per un acord entre IC, EN i PSC. I Sant Cugat, per altra banda, té 38.500 habitants, un model urbanístic i econòmic en expansió accelerada i està dirigit per CiU.

L'horitzó màxim que es plantegen els promotors, encara que pugui semblar utòpic, és aconseguir tractar el 80% dels materials inorgà-

rics, com el vidre, el paper, els metalls, els teixits o els plàstics, i el 90% de la matèria orgànica, que haurà de ser transformada en adob natural o compostatge.

El projecte intentarà posar en marxa, en primer lloc, una recollida selectiva especial d'alguns materials en concret per passar després a la separació dins de cada casa de les deixalles. Aquesta separació es farà amb dos criteris ben diferenciats: la matèria orgànica en un cubell verd, dins una bossa de paper, i la inorgànica en un cubell gris sense bossa de cap tipus. Es reclamarà la col.laboració ciutadana a través de campanyes explicatives, el regal dels dos cubells i sobretot no marejant gaire els ciutadans, ni utilitzar-los com conillots d'índies, canviant models de recollida improvisadament, segons expliquen els tècnics del CEPA. Ser clars i no saltar etapes són també condicions indispensables per a

l'èxit del projecte, i no proposar una selecció al ciutadà sense que vegi clar que l'administració s'ocuparà coherentment del residu. "És absolutament negatiu pretendre que els comerços recullin les piles, si després no hi ha cap circuit de tractament especialitzat", afirmen els ponents. Durant la presentació van avançar que en aquests casos la seva intenció és tornar el residu a l'empresa productora perquè se n'ocupi. Això plantejarà un problema evident per a les administracions, que hauran de procurar establir la col.laboració d'aquestes empreses.

Baix, contenidors per a materials diferents. Dalt, camions de deixalles urbanes.

ARXIU

Els mateixos responsables del CEPA van advertir que el projecte Residu Mínim no és una solució màgica, i van afirmar que "no podrà superar les contradiccions que genera el sistema productiu", de manera que "les administracions hauran de fomentar paral·lelament altres actuacions, amb l'objectiu de canviar alguns productes de consum perquè puguin ser aprofitats millor". L'exemple clàssic que indiquen és el *tetrabrik*, de molt difícil recuperació, encara que els seus fabricants diguin que és l'envàs més ecològic, afegint que "evitar al màxim la producció dels residus és indispensable

Volen que la iniciativa privada porti la seva experiència, però s'estimen més que siguin aquelles empreses que han anat demostrant ja la seva actitud positiva per a aconseguir canvis socials i no sols econòmics. No volen que algunes empreses altament productores de residus o implicades amb el gran negoci d'instal·lar abocadors o incineradores els pressionin de cap manera.

La línia de compostatge de les plantes estarà gestionada per tècnics de l'Escola Superior d'Agricultura i preveuen un rígid control de qualitat de l'adob produït, com també un seguiment del seu com-

perjudicar enormement altres experiències.

Per aquesta gestió global, el projecte Residu Mínim rebrà la col·laboració de diferents instituts tecnològics d'Alemanya, com l'IGW de Witzenhausen, l'Okko-Institut de Darmstadt o l'Institut Tecnològic de Berlín, un dels més importants d'Europa en anàlisi de dioxines, que podran aportar la solidesa de les dades i la tecnologia experimentada en altres països en relació amb la recollida selectiva.

Tots aquests centres, a més de tenir una alta qualitat científica i tècnica, amb re-

Planta de compostatge de Witzenhausen (Alemanya).

ARXIU

per assolir una solució global al problema".

Els ajuntaments hauran de construir plantes de tractament de doble funció: el compostatge i la recuperació de materials, però sense barrejar el que ja s'ha aconseguit separar. Les plantes recuperadores de Catalunya que actualment són transformades en incineradores, enmig d'un creixent descontentament popular, obtenien un nivell de recuperació d'un 20% aproximadament, però no disposaven de cap tipus de recollida selectiva prèvia, ni tampoc ho van intentar.

Una de les altres pretensions del projecte és integrar els diferents col·lectius de recuperació existents en el procés global de tractament dels residus urbans.

portament en els cultius. Entre altres coses, volen controlar el PH, la humitat, el grau de descomposició, el contingut de nutrients vegetals, la granulometria i els elements potencialment tòxics (ETP) que eventualment s'hi poguessin detectar.

El projecte, finalment, podrà aportar informació quantitativa i qualitativa sobre deixalles, paràmetres sociològics de participació, i dades econòmiques de costos i índex de recuperacions. Els promotors consideren que la fase d'estudi i disseny és la més important del projecte, ja que realitzar experiències com les que s'estan fent en algunes ciutats, "sense educació ambiental o falta de coherència amb recollides a mitges i inútils", pot

conegut prestigi davant l'administració, les empreses i els ciutadans del seu país, tenen, sobretot, la capacitat de mantenir-se independents, servint als moviments socials que ho sol·liciten i oposant-se als criteris oficials quan ho consideren necessari.

Actualment s'estan enllestint les negociacions entre les administracions per decidir les diferents aportacions de cadascuna. L'única cosa que pot limitar aquesta participació, segons els membres del CEPA, són les implicacions i interessos d'alguna d'aquestes administracions amb els multimilionaris projectes d'incineració de residus urbans previstos en un futur immediat.

Miquel Borràs